

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Василь ЛОПУШНЯК

2024

ПРОГРАМА

вступного іспиту до аспірантури з дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА»
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти –
доктора філософії
(для іноземців)

ДУБЛЯНИ – 2024

Розробник програми:

Куза Анжела Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри гуманітарної освіти Львівського НУП.

1. Загальні відомості.

Програма укладена відповідно Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502), Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 06 березня 2024 року № 266, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 року №379/41724, Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та Стандартизованих вимог до рівнів володіння українською мовою як іноземною (A1–C2), які схвалені рішенням колегії Міністерства освіти і науки України (протокол від 22.05.2018 № 5/1-7).

Програма призначена для іноземних громадян, які вступають до аспірантури Львівського національного університету природокористування.

Вступний іспит до аспірантури ЛНУП з дисципліни «Українська мова» визначає рівень володіння українською мовою як іноземною, досягнення якого свідчить про можливість ефективного спілкування в україномовному (у т. ч. професійному) середовищі з усвідомленим використанням більшості виражальних засобів та мовленнєвих умінь, відповідає рівню B2 за стандартами Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та Стандартизованих вимог до рівнів володіння українською мовою як іноземною.

Вступник повинен вміти:

Аудіювання: розуміти чималі за обсягом висловлювання (до 700 слів) та лекції і стежити за складною аргументацією на відомі теми, уміти правильно, повно і точно зрозуміти прослухану інформацію, визначити тему, основну ідею, суміжну проблематику, головну і другорядну інформацію в кожній завершій частині повідомлення; розуміти зміст і наміри більшості висловлювань різного типу, які виражені літературною мовою як у ситуаціях повсякденного спілкування, так і в професійній та науковій сферах.

Читання: читати з високим ступенем самостійності; розуміти загальний зміст неадаптованих описових або розповідних текстів, написаних у різних стилях і жанрах, а також деталі тексту, тему та комунікативну мету тексту про предмети, що стосуються певної сфери діяльності та зацікавлень, розуміти позицію автора тексту і зроблені висновки; сприймати невеликі за обсягом професійні тексти (детальне розуміння) і коментувати прочитане; вміти досить швидко переглядати друковані тексти значного обсягу для того, щоб вибрати лише потрібну інформацію, розуміти зміст професійно орієнтованих статей за умови користування словником для підтвердження правильності власної інтерпретації опрацьовуваної термінології.

Письмо: відтворювати письмовий текст, демонструючи уміння виділяти основну та другорядну інформацію; писати зрозумілі докладні тексти на теми з кола власних зацікавлень із належним послідовним плануванням та поділом на абзаци та прості короткі тексти на не пов'язані з особистими зацікавленнями темами.

Говоріння: уміти спілкуватися як в форматі діалогічного мовлення, так і монологічного мовлення на професійну, соціокультурну та наукову тематику, вільно, правильно й ефективно користуватися мовними засобами в широкому діапазоні загальних, академічних, професійно орієнтованих тем, використовувати граматично правильні мовні форми для вираження власних намірів та міркувань щодо запропонованих тем для обговорення.

Зміст навчального матеріалу.

Морфологія. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Кличний відмінок іменників. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Особові форми дієслова (дієвідмінювання). Дійсний спосіб. Наказовий спосіб. Умовний спосіб.

Синтаксис. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, відокремлених членів речення). Пряма і непряма мова.

Стилістика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний). Стилістичні засоби фонетики. Стилістичні засоби лексики. Стилістичні засоби синтаксису.

Розвиток мовлення. Види мовленнєвої діяльності, адресант і адресат, монологічне й діалогічне мовлення, усне й писемне мовлення, тема й основна думка висловлення, вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність).

2. Зміст вступного іспиту до аспірантури з української мови.

Структура вступного іспиту

Читання. Вступникам буде запропоновано для опрацювання текст, до якого укладено низку тестів для перевірки широкого спектру навичок читання: розуміння ідеї, теми, пошук інформації, встановлення логічних зв'язків.

Аудіювання. Складається з аудіозапису тексту українською мовою обсягом близько 100 слів та тестових завдань до нього. Аудіозапис прослуховується двічі.

Письмо. Перевірка здійснюється за допомогою тестового завдання (Лексико-граматичний тест).

Говоріння. Бесіда українською мовою з питань наукового дослідження та за загальноосвітніми темами для перевірки вміння діалогічного мовлення та комунікативної компетенції.

3. Критерії оцінювання знань вступників на вступному іспиті до аспірантури з української мови.

Тривалість іспиту – 2 години (120 хвилин).

Оцінювання вступного іспиту з української мови як іноземної для здобуття освітнього ступеня «Доктор філософії» проводиться за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів). Кожне з чотирьох завдань оцінюється за наступною системою:

Оцінка «Відмінно» - 23-25 балів.

Оцінка «Добре» - 19-22 бали. .

Оцінка «Задовільно» - 15-18 балів.

Оцінка «Незадовільно» - 1-14 балів.

Для першого, другого і третього завдання конкретна кількість балів визначається відсотком виконаних тестових завдань, кожне з яких оцінюється однаковою кількістю балів.

Четверте завдання оцінюється таким чином:

Оцінка «Відмінно» (23-25 балів): вступник уміє висловлюватися і вести бесіду в межах запропонованих тем, використовує граматичні структури й лексичні одиниці відповідно до комунікативних завдань, не припускається фонетичних помилок.

Оцінка «Добре» (19-22 бали): вступник уміє зв'язно висловлюватися відповідно до запропонованої теми, при цьому робить незначні помилки. Відповідає на поставленні запитання, використовуючи відповідні лексико-граматичні конструкції.

Оцінка «Задовільно» (15-18 балів): вступник уміє логічно будувати невелике висловлювання та вести діалогічну взаємодію, допускаючи помилки під час використання лексичних одиниць; використовує обмежений словниковий запас та елементарні граматичні структури. Розуміє поставлені питання, дає відповіді. Припускається фонетичних помилок.

Оцінка «Незадовільно» (1-14 балів): вступник не вміє вести бесіду на основі заданої комунікативної ситуації через недостатній запас слів. Знижений темп мовлення. Не розуміє поставлені запитання, не дає відповіді.

Оцінки за окремі завдання підсумовуються. За повну та правильну відповідь щодо усіх завдань абітурієнт може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів) (з кроком не менше ніж в один бал).

Бібліографічний список:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання - д. пед. н., проф. С. Ю. Ніколаєва. Київ, 2003. 273 с.
2. Національна платформа з вивчення української мови Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://speakukraine.net>
3. Положення про проведення вступних іспитів до аспірантури у Львівському національному університеті природокористування. URL: <https://lnup.edu.ua/attachments/article/3218pdf>
4. Стандартизовані вимоги до рівнів володіння українською мовою як іноземною А1-С2. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-materiali-ukrainskim-shkolam-za-kordonom>
5. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1-С2. Зразки сертифікаційних завдань : посібник / Д. Мазурик, О. Антонів, О. Синчак, Г. Бойко. Київ: Фірма "ІНКОС", 2020. 186 с.
6. Стислий огляд основних змін у новій редакції «Українського правопису» (2019). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>
7. Український правопис (ЗАТВЕРДЖЕНО Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22 жовтня 2018 р.). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

Програму розглянуто на засіданні приймальної комісії ЛНУП (протокол № 11 від 26.04.2024).